

TABOR

Posamezna številka:

1 krono.

TABOR izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri v štampani obliki. Cena za leto 120 K, polletno 60 K, mesečno 15 K. Pri naročilih po depozitu, pri vsakokratni objavi popust.

Naročnice na vsi upravni TABORA, MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezna številka:

1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 176. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priljublje, črna. Telefon št. 24. BES poslovalni dan št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne ustira. — Rokopisi se ne vrnejo.

Leto: II.

Maribor, sreda 20. aprila 1921

Številka: 88.

Dr. VLADIMIR SERNEC:

Občinske volitve v Mariboru.

(Dalje).

Toda za enkrat bo treba misliti tudi na druge vire dohodkov in ni mogoče obiti novih davatev. Po možnosti je iskal take vire že zadnji svet, ki je hotel pred vsem ščititi žepe lastnih občanov. Zvišala se je klavnina za žito, vino, ki je določena za izvoz, upeljala, oziroma sklenila tehtarina za blago, ki pride po železnici in se tukaj tehta, sklenila višja naklada na pivo in vino, zganje, višji pasji davek, davek na prenočišča itd., toda vse to nikakor ne zadostuje, niti za kritje tekočega primanjkljaja.

Treba se bo sporazumeti z drugimi večjimi mesti, ki se tudi borijo s sedanjim finančnim položajem, da se s skupnim nastopom pri vladi doseže dovoljenje za občinske doklade na dohodnino, vsaj pri višjih dohodkih. Ta davek je najbolj pravičen in ima to prednost, da se ne da prevaliti na druge. Glede višine doklad bi se seveda v vseh večjih mestih moralo postopati paralelno. To bo seveda bolelo, toda prizadejati naj pomislijo, da se morajo razmere izboljšati in da plačajo s tem nekako vojno odškodnino, ki bi jo druga mesta, ki jim vojna ni prizanesla, plačala prav rada.

Treba je tudi pomisliti, da mora občina dobiti še preko pokritja tekočega primanjkljaja dohodke, da zamora izvršiti svoje naloge glede omiljenja stanovanjske in socialne bede. Stanovanjske zadeve so se sicer občini odvezle in posluje danes državna stanovanjska komisija, toda stanovanjskega vprašanja ni rešila niti ona, niti deželna vlada, niti država. S samimi naredbami se to vprašanje sploh ne da rešiti, in če posluje stanovanjski urad še tako požrtvovalno, je to le večno krpanje obleke, za katero že ni več dovolj blaga. Stanovanjski bedi se da od pomoči edinole na ta način, da se zgradijo hiše, pred vsem za javne nameštence in delavce. In to bo morala izposlovati občina, deloma na ta način, da vpliva na premožnejše občane, deloma s tem, da začne sama graditi. — Treba je tudi pomisliti na to, da je naloga občine glede skrbstva za reveže in sirote postala vsled vojne večja, in da ta naloga še ni rešena zadostno in popolno.

Vsekakor bo vedno vodilno načelo Rem. odbornikom v občinskem svetu, da se morajo bremena razdeliti pravično, da se ne smejo uničevati podjetnost in podjetja, da se pa morajo ščititi gospodarsko šibkejši sloji.

K tem pa ne spadajo samo delavci, mali obrtniki in zasebni nameštenci, ter poduradniki, temveč tudi uradniki, ki pri draginji, ki še vedno vlada za stvari vsakdanje potrebe, komaj zmagujejo te izdatke zase in rodbino in nastojajo svojo odgovorno službo. Ne sa nih bremen pri saniranju občinskega gospodarstva, se jih mora podpirati tudi s pozitivnim delom, zgradbo uradniških in delavskih stanovanj, podporo vsem zadržnim napravam, ki tem slojem olajšajo dobavo vsakdanjih potrebščin.

Glede obrti je pač pred vsem treba povdarjati, da je v vsakem mestu obrtniški stan, ki tvori zdravo jedro me-

Iz ustavnega dela v konstituenti.

LDU Beograd, 19. aprila. Na večerajšnji popoldanski seji je polemiziral poslanec dr. Edo Lukinić proti vsem dosedanjim govornikom, ki so nastopali proti ustavi. Nato je nastopil poslanec Divac. Med njegovim govorom je zahteval poslanec Kačlerovič, da se prekine seja, ker skupščina nima kvoruma. Predsednik odredi, da ugotovi tajnik one poslance, ki niso prisotni. Prečitajo se imena vseh poslancev, od katerih je navzočih samo 63. Seja se vsled tega

prekine in odredi prihodnja na jutri. Predsednik izjavlja, da bo proti odsotnim poslancem nastopil s vso strogostjo v smislu poslovnika.

LDU Beograd, 18. aprila. Doznava se, da se bo danes v verifikacijskem odseku sprejela ostavka g. Stojana Protiča na poslanski mandat. Ko bo poročilo tiskano, se bo ostavka g. Protiča predložila ustavotvorni skupščini v odobrenje.

Zavezniške države in Nemčija.

LDU London, 18. aprila. (Reuterjev urad.) V spodnji zbornici je izjavil Lloyd George, odgovarjajoč na interpelacijo. Ker Nemčija doslej še ni pokazala volje, da bi formulirala praktične predloge za izvedbo versailleske mirovne pogodbe, je treba, da se zavezniški svetujejo o novih odredbah, da se Nemčija prisili k izvedbi pogodbe. Zavezniški bodo še pred 1. majem izmenjali svoja naziranja o tem.

DKU Berlin, 18. aprila. „East Europa“ javlja iz Pariza: Tukajšnji listi poročajo, da se bo vršila prihodnja konferenca interalirancev, na kateri se bo obravnavalo v prvi vrsti reparacijsko in gornješlezjsko vprašanje, z ozirom na težaven položaj Anglije zopet v Londonu. Ker novi nemški predlogi ne vsebujejo, kar bi bilo po pravici pričakovati, se bo

razpravljalo tudi o strožjih merah nasproti Nemčiji. Temu nasproti beleži „Chicago Tribune“ vest, da se bo prihodnja konferenca vršila 15. maja v Ostende. Ker bi se pa imele prisilne odredbe izvesti še v prvem tednu meseca maja, se iz tega sklepa, da bi bila Nemčija spričo neizogibnosti teh odredb pripravljena staviti resnejše predloge.

DKU Berlin, 18. aprila. „Morgenpost“ poroča iz Pariza: Glasom „Intransigeanta“ bodo Zvezne države, z ozirom na predlog Nemčije o posredovanju nevtralne sile poslale v Evropo posebno delegacijo, ki bo zastopala Ameriko pri posvetovanjih alirancev glede reparacijskega vprašanja in drugih z versaillesko mirovno pogodbo združenih vprašanj.

Stališče Amerike napram versailleski pogodbi.

DKU Pariz, 17. aprila. Po vesten „Matina“ iz Washingtona so oficijelni in senatni krogi mnenja, da bode ameriška vlada sprejela ozir. uporabila naslednje dele versailleske mirovne pogodbe: Prvi del, tičeč se pogodbe zveze narodov, se zavzre. Drugi del, ki govori o mejah Nemčije, je za Ameriko sprejemljiv. Tretji del, ki vsebuje politično določbo o Belgiji, Luksenburški, saarškem ozemlju, Alzaški-Loreni, Avstriji, Cehoslovaški, Poljski, Gdanski, Memelu, Sleziji in Helgolandu, se od Amerike ne sprejme, ker ni pri tem ni zainteresirana ne posredno in tudi ne neposredno. Pri četrtem delu o nemških kolonijah ima Amerika razne zadržke, posebno v vprašanju otoka Yapa

in Santanga. Peti in šesti del, ki govori o vojaških vprašanjih ter sedmi del, ki naglašja sankcije, se sprejme, istako tudi osmi del o reparacijah. Deveti in deseti del vsebuje finančne in gospodarske pogoje ter se sprejme pod raznimi zadržki. Enako je tudi z enajstim in dvanajstim delom o zrakoplovstvu, pristaniščih, prekopih in železnicah. Trinaesti del o mednarodnem delavskem biroju se popolnoma zavrne. Dva končna dela, ki vsebujeta določbe o jamščini in zasedbi leve potenske obali, se sprejmeta v celoti. Republikanska vlada bo predlagala senatu ratifikacijo versailleske pogodbe v tej gori imenovani obliki.

Mednarodni kongres transportnih delavcev.

LDU Zeneva, 18. aprila. (Svic. brz. ag.) Danes je bil tukaj otvorjen mednarodni kongres transportnega delavstva. Zastopane so bile Belgija, Danska, Nemčija, Švedska, Svica in Cehoslovaška. V predsedništvo so bili izvoljeni Dörrig (Nemčija), Garrey (Francija) in Boving (Anglija). Kongresu je bil predložen sklep, v katerem se pooblašča tajništvo izvrševalnega odbora in generalni svet, naj budno in energično bodi po mednarodni zvezi prometnih delavcev sam ali pa s sodelovanjem z medn. delavskim pokretom v splošnem pobija

vsa stremjenja in nakane militarizma, imperilizma in kapitalizma za podporo reakcije, protirevolucije in vojne. Po izvrševalnem odboru predložena resolucija se nanaša na mednarodno sodelovanje, druga pa na mirovne pogodbe. V drugi resoluciji protestira kongres energično proti vandalskemu uničevanju strojev in potrebnih proizvodnih in prometnih sredstev, ki se je ob izvedbi versailleske mirovne pogodbe vršilo v premaganih državah, ker se s tem narodom vseh dežel z narodnogospodarskega stališča dela neupravičljiva škoda.

Zasedanje otoka Krka.

LDU Zagreb, 18. aprila. Svoči so odpotovali na otok Krk delegati hrvatske deželne vlade in armije, ter se bodo pridružili komisiji za razmejitev na Krku.

Iz madžarske politike.

LDU Budimpešta, 18. aprila. Ministrski predsednik grof Bethlen je s člani svojega kabineta prišel zvečer v klub disidentov. Gómöri je zagotovil ministrskega predsednika, da ga bo njegova skupina brezpogojno podpirala.

Odnevi dunajskih demonstracij.

DKU Dunaj, 18. aprila. Kakor izve „Politische Korrespondenz“, je izrazil

zvezni kancler dr. Mayr francoskemu poslaniku svoje obžalovanje nad vzkliki, ki so padli povodom nedeljskih demonstracij pred palačo francoskega poslanstva.

Prevoz trupla cesarice Viktorije.

DKU Berlin, 18. aprila. Kakor javljajo amsterdamski listi, so se vršile večeraj v gradu Doorn posmrtno ceremonije za cesarico Avgusto Viktorijo, nakar se je prepeljalo truplo na mainški kolodvor, odkoder se jo prepelje v Potsdam. Razcesar, cesarjevič in ostali sorodniki so spremljali pokojno do kolodvora.

snega prebivalstva. Obrt daje mestu oni zdravi srednji stan, ki je temelj državi in družabnemu redu; obrtniki tvorijo ono stalno mestno prebivalstvo, ki daje mestu značaj. Iz tega vidika je pač jasna potreba pospeševati obrt z vsemi sredstvi.

Obrtniki bi bili na zelo napačni poti, ako bi se priključili strankam s socialističnim programom, ki zasledujejo v smislu svojega programa cilj proletarizirati vse delo in so načelni nasprotniki vsakega zasebnega podjetja. Obrtnik je podjetnik, tega nikoli ne sme pozabiti, in naj si bo podjetje še tako majhno, on mora ravnatoko kakor industrijalec ali trgovec računati z dobavo blaga, s plačevanjem svojih pomočnikov, s stroški obratovališča, delati mora tedenske in mesečne zaključke itd. Vsak dober obrtnik si bo prizadeval dvigniti in razširiti svojo obrt — to je pa čisto nekaj drugega ko stremljenje organiziranega delavstva, je naravnost z njim v nasprotju. Ravno demokratska stranka vidi v obrtništvu oni stan, ki ga je treba najbolj podpirati in odgovarja njen program interesom obrtništvu v vsakem oziru; ona bo zastopala ta program povsodi, tako v občinskem odboru, kakor v parlamentu.

V času, ko je začnjala tlačiti draginja vse stalne nameštence in delavce, se je zelo razpasla navada, poštene trgovce z navijalci cen in z verižniki metati v en in isti koš in zabavljanja proti trgovcem ni bilo ne konca ne kraja. Danes se je ozračje že bolj razčistilo in so polagoma začeli treznejši ljudje razločevati med pošteno trgovino in ono zalego, ki je bila pošteni trgovini najmanj toliko v kvar, kolikor občinstva. Nikar se ne sme pozabiti, da so trgovci naši najboljši davkoplačevalci, in da bi brez trgovine šle državne in občinske finance v nič.

Ne sme se pozabiti pa nadalje tudi, da nosijo trgovci velik riziko, in da sledi dobičku včasih neposredno — brez vsake lastne krivde — občutna izguba. Naj se pomisli, da naši trgovci prenašajo ogromne davke, prometne težkoče, silne težave pri zacinjenju, — in naj se tudi pomisli, da hodi pol Maribora v Gradec k našim zakletim sovražnikom nakupovat si obleke, obutev in drugo robo, ki jo potem uvaža brez carine. Kako naj mariborski trgovci potem konkurirajo? Tudi te nezdrave razmere so potrebne popravka in če tudi občina nima moči jih sama odpraviti, bo občinski odbor poklican dati inicijativo za to in zastaviti svoj vpliv pri poklicanih oblastih, da se varuje domača trgovina in obrt, kajti to je le samoobramba in mesto bi propadalo v istem hipu, ko bi propadala trgovina in obrt. Maribor je vzlic delavnici Južne železnice in raznim industrijam v prvi vrsti le trgovsko mesto. To se vidi že iz njegove lege na križišču važnih železniških prog, ob Dravi, blizu meje in gre dobra polovica našega uvoza in izvoza preko Maribora. Že dejstvo, da se je tukaj naselile v zadnjem času toliko raznih bank, nam kaže, da ima Maribor veliko bodočnost kot trgovsko mesto; banke imajo dober nos. Bodočnost mesta je trgovina in ta razvoj se mora pospeševati, ne ovirati.

V narodnem in političnem oziru bo demokratskim občinskim odbornikom

pred vsem pri sreči slovenski in jugoslovanski značaj mesta Maribora.

Bajka o nemškem značaju mesta mariborskega se je raztopila kakor sneg na pomladanskem solncu pri zadnjem ljudskem štetju, ki je izkazalo štiri petinke slovenskega prebivalstva. Rodom je bilo toliko Slovencev v Mariboru že poprej, saj je bila rojena dobra tretjina prebivalcev v docela slovenskih krajih in so imeli slovenska rodbinska imena; ta dotok mora bodoči občinski odbor skupno z drugimi oblastmi ohraniti narodu in državi, da ne bo kakor v prejšnjih letih pod nemškim terorjem izginjal kakor voda v požiralniku. Že doslej se je mnogo onih, ki so se bili uklonili nemškemu nasilju, spomnilo svojih roditeljev in materinega jezika in se vrnilo nazaj k svojemu narodu. Toda pri mnogih, da premnogih še ne moremo verovati v odkritosrčnost spreobrnjenja, prišlo je malo naglo in obstojno sum, da je le pretveza za to, da si ugledajo pot pri sedanjih razmerah. Najmanj pa moremo verjeti v odkritosrčno spreobrnjenje pri onih, ki še sedaj pošiljajo svojo deco v Gradec, da se ondi izobrazuje in ob enem naleže onega nam predobro znanega zagrizenega prepotentnega nemškega duha, ki nam bo vedno skrajno sovražna. Treba je tedaj še dokaj močne roke za varstvo resnično slovenskega prebivalstva, pred vsem potrebuje naša mlada slovenska obrt in razvita trgovina vsodbude in podpore.

(Konec prihodnjic.)

V drugo skrinjico

vrzi vsak volilec kroglico

dne 26. aprila 1921!

Trnovski shod v Mariboru.

(Dostavek k včerajšnjemu poročilu.)

G. Weixl (Maribor) je govoril o bodočnosti, ki jo ima Maribor kot trgovsko mesto, Maribor pa nima pravega zaledja, ker je stlačen preveč na mejo ter nima z bližnjimi Slov. goricami in Pomurjem, zadostnih prometnih vezí. Omenjal je tudi razmere v mariborski carinarnici, ki škoduje razvoju domače trgovine ter naglašal potrebo, da se trgovska izobrazba kar najbolj poglobi.

G. Čuček (Ptuj) je bil zadržan in ni mogel poslati svojega referata o vinarstvu in vinski trgovini.

G. Zelenik (Ljubljana) je govoril

MARJ SKALAN:

V deželi umirajočih.

(Dalja.)

Drugi del poglavja umirajočih je poglavje o gospodarskem propadanju. Razen ozkega pasu zemlje, ki leži v gorovju, ali vsaj na višje ležečem terenu, tako n. pr. Hrušica, Trnovski les, idrijsko ozemlje ter Pivka s Postojno in njenim okrajem, kjer je glavna pridobitna panoga gozdarstvo, za tem pa deloma tudi poljedelstvo in živinorejstvo, je skoro v vsem našem ostalem ozemlju, ki je pripadlo Italiji, glavni in edini vir dohodkov vinoreja in sadjeja. Les je v Italiji dragocenost in radi tega se bo zgorej omenjenemu goratemu pasu godilo v Italiji celo bolje, nego bi se mu godilo v Jugoslaviji. — Prebivalstvu tega pasu bo prinašal lepe sijajne dohodke, tako lastnikom gozdov, zagarjem, delavcem in sploh vsem, ki imajo pri proizvodnji in transportiranju lesa kak posej. Toda gozdovi, ki leže v tem pasu, niso veliki, vsaj ne tako veliki, da bi s svojim lesom lahko dlje časa napolnjevali velikansko žrelo italijanskih potreb. Sekati se bo dalo nekaj let, morda niti ne deset, potem pa bo konec; gozdovi bodo izsekani, postali bodo puščave, goličave in s tem bo napočil tudi konec edinega pridobitnega vira tega pasu. Z uničenjem gozdov bo uničeno tudi

o potrebi in koristi stanovske organizacije, o zgodovinskem razvoju trgovine, o škodljivem delovanju vojnih central ter o sredstvih in načinih trgovske izobrazbe.

G. dr. Sernec (Maribor) se je v svojem govoru bavil z ustavnimi in gospodarskopolitičnimi vprašanji, ki se tičejo trgovskega stanu in trgovine; podvrnil je kritiki carinsko postopanje in neanotno obdavčenje, osobito še osebno-dohodninsko postopanje; zahteval je takošnjo vzpostavitev prizivnih komisij.

Končno je predlagal g. Jelačin več resolucij, tičejočih se trgovsko-obrtno zakonodaje.

Ker je bil že poldan, se je zborovanje prekinilo. Ob 2. popoldan ga je mesto odsotnega g. Jelačina otvoril gosp. Strmecki (Celje).

Referat g. Fr. Goloba o stališču trgovcev do združništva je prebral g. Zebal (Ljubljana). Predlagal je več resolucij, v katerih se trgovstvo izraža proti favoriziranju združništva od strani vlade.

Referat g. Jelačina „Izjednačenje trgovske in obrtne zakonodaje“ je izpadel.

Na to se je razvila živahna debata, v katero so posegli med drugimi g. dr. Vane Radeč (Celje) z umestno kritiko carinskih in poštnih razmer, Senčar (Ptuj), Korosec (Gornja Radgona) i. dr. Pojasnila na stavljena vprašanja je dajal g. Mohorič.

Shod se je zaključil ob pol 14. uri popoldne.

Poziv!

Dne 2. maja priredi podpisani odbor srbsko-pravoslavne cerkvene občine v Narodnem domu koncert s prosto zabavo. Čisti dobiček je namenjen za stavbo srbsko pravoslavne cerkve v Mariboru.

Bratje!

Zelimo si postaviti v Mariboru cerkev, ker jo potrebuje čez 2000 prebivalcev našega mesta za krst, poroke in izvrševanje svojih verskih dolžnosti. Nimamo namena — kakor se je z neke strani podtikalo — prinašati pravoslavja v te čisto katoliške kraje; saj tudi v Beogradu ne preti pravoslavju nevarnost katolicizma, četudi obstoja tam katoliške cerkev in akoravno se v beograjskih ulicah vedno slavi na najslavesnejši način ob sodelovanju vojaštva in vseh oblasti, celo Dvora, katoliško Telovo in katoliška Velika noč.

V prepričanju, da nas politično ujedinjene ne sme ločiti vera, je nam Srbotom brat mil, katerekoli vere bile in upamo, da nas bodete v našem strem-

prebivalstvo. Toda to se bo zgodilo, kakor sem omenil, komaj v nekaj letih in radi tega vprašanje obnove tega ljudstva še ni zaenkrat aktualno. Mnogo pa bo pomagalo tem krajem pri tem tudi to, da so zelo redko obljubeni ter se bodo po izsekanju gozdov lahko posvetili živinoreji, ki bo, ako bo racionalna, prav lahko postala glavni in zadostni vir dohodkov.

Večina našega Italiji priključenega ozemlja pa se bavi z ozirom na teren skoro izključno z vinorejo in sadjejo, kakor sem že poprej omenil.

Ker so razmere v tem vinorejskem in sadjejskem ozemlju precej povesod enake, jih bom opisal tu za ono ozemlje, katero mi je najbolj znano, t. j. za vipavsko. Vipavska dolina je že vsled svoje geološke sestave sposobna edino za vinorejo in sadjejo. Ves svet, kar ga je valovitega je sestavljen iz plasti laporja, ki absolutno ni sposobna za poljedelstvo ali živinorejo, kar je ravnina, je naplavina, ki pa je tudi komaj do polovice sposobna za kultiviranje, kajti ostala polovica je močvirinata, da zamore rasti na njej samo polud in ostrica, ki niti za krmo goveje živine ni, ampak kvečjemu za steljo ter deloma, v manjši meri, tudi za konjsko krmo. Sicer bi se dala ta močvirja z regulacijo reke Vipave izsušiti. Toda regulacija reke Vipave je v zvezi s celim velikim kompleksom regulacije Soče in vseh njenih dotokov, kar bi

ijenju podpirali tudi Vi, bratje Slovenci, s tem, da boste prispevali za stavbo naše cerkve. Zato pa obiščite našo prireditev ter nam tako pomagajte, da dobimo dovolj sredstev.

Odbor srbsko-prav. cerkvene občine v Mariboru.

Notranja in zunanja politika.

* **Občinske volitve.** Iz mrzlične priprave vseh nasprotnih strank na volitve se vidi, koliko važnost polagajo na izid teh volitev zlasti v Mariboru. Od osebe do osebe nabirajo volilni fond, da lahko plačajo svoje agitatorje in podkupujejo volilce s pijačo, obljubami in natolcevanjem nasprotnikov. Toda bolj ko se socialisti in klerikalci gibljejo, bolj se odpirajo treznim in resnim ljudem v naprednih narodnih vrstah oči, da uvidevajo, da je potrebno tudi zanje, da se polnoštevilno udeležijo volitev ter agitirajo v svojem krogu, da nikdo ne ostane doma, temveč pride pravočasno na volišče ter vrže kroglico v drugo skrinjico. Pri državnozbornih volitvah je ostalo zelo mnogo ljudi doma, ker jih ni zanimala politika. Sedaj pa ne gre za politiko, sedaj gre za občinsko gospodarstvo, ki mora biti urejeno, da ne trpijo krivic davkoplačevalci vseh vrst. Nikdo naj torej ne ostane 26. aprila doma, temveč pride točno na volišče.

* **Klerikalci in volitve na deželi.** Klerikalci trdijo, da imajo izmed 800 občin že do 200 izvojevanih in kikirikajo zmago. Prvič pa v teh občinah niso klerikalci zmagali, temveč skoraj povsod so sestavili zaradi malega števila volilcev in visokega števila kandidatov sporazumno listo samostojnih in klerikalcev pod imenom „Samostojna kmečka zveza“. Na potu na glavarstvo pa so te liste klerikalci skoraj povsod prekrstili v „Slovenska kmečka zveza“ in pišejo sedaj, da so v njej sami klerikalci. Na drugi strani pa je treba pribiti to, da so bili pri zadnjih obč. volitvah skoraj v vseh občinah klerikalci gospodarji. Če so jih sedaj izmed 800 izgubili že nad 600, potem se to ne imenuje „zmaga“.

* **Volitve in socialisti.** V Krčevini, ki je v resnici del Maribora, smo socialisti in komuniste tako zmedli, da niti kandidatne liste niso mogli sestaviti in je tofaj kompromisna lista Slovencev v celoti brez volitev izvoljena. Pa se toliko širokoustiho socialisti, češ, da če že v mestu ne dobijo večine, je okolica vsa njihova.

pcmenilo ogromno delo z milijanskimi in milijanskimi stroški, katerih pa Italija za to ozemlje nikoli ne bo hotela, niti mogla žrtvovati. Kljub izsušitvi močvirja pa bi se ne bilo dovolj rodovitnega, za poljedelstvo sposobnega sveta, ki bi lahko preživljal vso silno gósto naseljeno pokrajino. (Vasi so v Vipavski dolini komaj po pol ure hoda oddaljene druga od druge, včasih pa celo toliko ne.)

Živila, ki jih je doslej pridelalo to ozemlje, so zadostovala prebivalstvu komaj za par mesecev v letu, dočim se je moralo za tričetrtine leta živila uvoziti. Ker pa je vino in sadje, katere ga se je pridelalo v velikanskih množinah, donášalo letno velike zaslužke, je prebivalstvo krilo uvožena živila z dobičkom od vina in sadja. Vipavsko vino je bilo široko znano. Z ním se Vipavska dolina zalagala veliko večino Kranjske, pa tudi Gorice, Trst in druga mesta. Zadnja leta pred vojno se je vipavsko vino eksportiralo tudi na Dunaj, v Prago in celo v Ameriko.

Vipavsko sadje ni bilo nič manj znano nego vino. Vipavske zgodnje (že v aprilu in maju zrele) črešnje so polnile ljubljanske, graške, dunajske in druge trge; istotako slavne vipavske fige, marelice itd. Prodalo in izvozilo pa se je tudi ogromne množine zgodnjega namiznega grozdja (inli. av. gust)

* **Klerikalci in volilne separije.** Pisali smo o potvorjenem podpisu Gabrovca na klerikalni listi. Zebot trdi v „Straži“, da mož ne zna pisati in da se je zaradi tega samo podkrižal. Mi pa imamo v rokah lastnoročno od Gabrovca pisano in podpisano izjavo, da noče kot klerikalec kandidirati.

* **Situacija v Beogradu.** Generalna debata o ustavi se nadaljuje. V splošnem ne prinaša nič novega. Svoje slališče napram ustavnemu načrtu vladne večine so stranke zavzele že tekom podrobne debate v ustavnem odboru. Govor dr. Korošca, ki je skušal s svojo staro, že tisočkrat ponovljeno klerikalno retoriko dokazati, da je slovenski separatizem edina rešitev za Jugoslavijo in da se pri nas vodi protiverska (?) politika, ni vzbudil nobenega zanimanja v širji javnosti, ker so se takih premetlih stvari že vsi naveličali. Tudi drugi govorniki niso povedali nič novega. Dr. Surmin (Narodni klub) je označil ustavni načrt kot reakcionaren in povzet iz ustave caristične Rusije. Ko ga je minister Trifković vprašal, kateri člen ustave je reakcionaren, je prišel v zadrego, kakor dijak pri izpitu. V imenu samostojnih kmetov je govoril Milan Miloradović. Izrek se je za ustavo, ki jamči eno državo, eno vladno in eno zakonodajno oblast pod dinastijo Karagorgjevičev. Naglašal je potrebo, da se ustava čimprej sprejme, ker jo narod željno pričakuje. Upati je, da bo generalna debata končana v desetih dneh, dasiravno jo skuša opozicija zavlačevati. Ker je minister notranjih del podal demisijo, bo te dni sledilo imenovanje njegovega naslednika. Odločitev leži v demokratskem klubu.

* **Nova danuncijada na Reki?** Reke poročajo, da je pričela tamošnja začasna vlada reorganizirati bivše D'Annunzijeve legijonarje in sicer pod pretvezo, da je prišla na sled komunistični zaroti, ki je imela namen, prevzeti oblast na Reki v svoje roke. Ker ni nikogar, ki bi v tem slučaju branil redno provizorno vladno, je ta prisiljena reorganizirati bivše legijonarje.

* **Konvencija med Francijo in Jugoslavijo.** „Jutranji list“ poroča iz Rima: Pristojne kroge zelo zanima iz Beograda dospela vest o konferenci, ki se je vršila med ministrskim predsednikom Pašičem in francoskim poslanikom Simonsom o francosko-jugoslov. konvenciji. Kakšne cilje zasieduje ta konvencija, ni znano. Pristojni krogi, ki stoje blizu francoskemu poslanstvu v Rimu in jugoslovensko poslanstvo drže pogajanja

Danes so vipavskemu vinu in sadju z novo mejo zaprti vsi prejšnji trgi na severu, trge na jugu, t. j. v Trstu, Gorici in drugih mestih pa je okupiralo italijansko vino in italijansko sadje, ki je sicer slabše — toda cenejše. Vipavske kleti so sedaj polne vina, sadje gnije na drevju, kolikor ga kmetje ne morejo pojediti sami in kolikor ga ne prodajo italijanskim vojakom, ki pa jih v kratkem tudi ne bo več.

V dolino sedaj ne prihaja denar od nikoder, ven pa gredo težki milijoni za aprovizacijo, za obleko, za ogromne italijanske davke, ki so še vse večji kakor naši jugoslovenski itd. Posledica tega je, da so ljudje že docela izčrpani vse denarne zaloge, ki so si jih prihranili v prejšnjih časih ter se pričeli dolžiti. Zadnji čas pa je položaj tak, da se niti dolžiti ne morejo več, ker jim nihče več ne kreditira, če pa jim, morajo plačevati po 12—25 procentne obresti, kajti v Italiji obrestna mera ni maksimalna.

Gospodarsko umiranje te nesrečno zemlje postaja od dne do dne groznejše. Cene realitet padajo vedno bolj ter bodo v kratkem padle na one pred svetovno vojno. Število hiš in posestev, ki so na prodaj, je dan za dnem večje in če bo šlo tako dalje, bo v par letih na Vipavski dolini, samo če se bo našel kupec

(Dalja prih.)

Sport.

Prvenstvena tekma S. S. K. Maribor: Rudeča 11, ki bi se morala odigrati minulo nedeljo se je izjemoma (vsled popolno zasneženega prostora) morala preložiti na dan 22. maja t. l. Prvenstvena tekma med S. V. Rapid in S. K. Rdeča 11 se je preložila na dan 24. aprila t. l.

S. K. »Ilirija« iz Ljubljane se je podala na turnejo po Dalmaciji in Bosni. Vrne se 24. t. m. ter igra 26. t. m. že v Ljubljani z češkim gostom S. K. Klado, skoro najboljšim provincijalnim, severočeškim klubom.

S. K. Svoboda, Maribor se še ni sprejela v Lj. N. P. ter je začasno vsako igranje z njim nedopustno.

Konjska dirka v Ljutomeru. Dirkalno društvo v Ljutomeru priredi tudi letos, kakor običajno svojo pomladansko dirko in sicer 1. maja. Dirka se bo vršila na žrebčarni pri Ljutomeru. Dirkalo se bo v »kasu-trabu« s hitrimi konji ameriške pasme iz kmetske reje ljutomerskega okraja.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V torek 19.: »Kraljevska visokost«. Gostovanje v Ptuj.
V sredo 20.: »Razvalina življenja«, ab. B.
V četrtek 21.: »Dober frak«, ab. C.
V petek 22.: »I. javna produkcija dram. solet«
V soboto 23.: »Netopir«, ab. A.
V nedeljo 24.: Pop. ob 15. uri »Nebesa na zemlji«. Večer ob pol 20. uri »Kraljevska visokost«, izven ab.

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 18. aprila.

Curih: Berlin 9.30, New York 577.50 London 22.76, Pariz 41.35 Milan 26.70, Praga 8.05, Budimpešta 2.12, Zagreb 4.07, Varšava 0.71, Dunaj 1.70, avstrijske žigosane krone 0.98.

Zagreb: Berlin 277—277.50, Italija 275—280, London 2495—2515, New York 139.50—139, Pariz 4520—4506, Praga 875 do 881, Svica 0—2490. Valute: Ameriški dolarji 139—139.50, avstrijske krone 22.50—23, carski rublji 75—84, češko-slovaške krone 193—0, francoski franki 4510—4550, napoleonidori 473 do 480, nemške marke 223—224, romunski leji 212—213, souvereigni 255, Italij. lire 509—0, turške lire 500—0.

Dunaj: Ameriški dolarji 625—629, nemške marke 1012—1018, angleški funti 2480—2500, francoski franki 4510 do 4550, italijanske lire 2905.00—2925.00, jugoslovanske dinarji 1752—1772, poljske marke 81.25—83.25, švicarski franki 10.875—10.925, češkoslovaške krone 875.00—881.00, madžarske krone 228.00 do 229.00.

g Uvoz mineralnih olja prost. Po odloku ministrstva za finance z dne 5. aprila 1921 je uvoz mineralnih olja prost vsakemu trgovcu, ki izkaže da je protokoliran, da je plačal za zadnje polletje davek, ter plača predpisano takso.

g Vzorčni vlak na Balkan. Ravnateljstvo praških vzorčnih velesojmov se je odločilo odpraviti v balkanske dežele poseben vzorčni vlak, čegar naloga bi bila nuditi našim interesentom možnost spoznanja čeških izdelkov. Vprašanje odprave vzorčnega vlaka se bo s češko-slovaškim železničnim ministrstvom v najkrajšem času obravnavalo, in potem bo mogoče dati našim domačim interesentom, ki so pokazali za to podjetje nepričakovano velik interes, natančne informacije o dobi, kdaj se bo odprava uresničila, ter o dopustnosti obsega posameznih ekspedicij. Po dose-

danjih dispozicijah bo češko-slovaški vzorčni vlak sestojal iz 25 do 30 vzorčnih vagonov, katerim se pridruži spalni in restavracijski vagon za oboje, ki bo spremljalo izložbo. Ravnateljstvo praških vzorčnih velesojmov bo poskrbelo, da bodo inozemski interesenti o prihodu vlaka primerno informirani, in ne dvomi, da bo z odpremo vzorčnega vlaka zbudilo zaslužno pozornost na eni strani za jesenski praški vzorčni velesojem, na drugi strani pa tudi sploh za vso češko-slovaško industrijo, za katero so balkanske države najnaravnejši trg.

g Nemška konkurenca na lesnih tržiščih. Nemške lesne trgovine so vzbudile na Holandskem senzacijo posebne vrste, ker so oferirale brez posebnega vzroka velike množine žaganega mehkega lesa po ceni 58—62 holandskih goldinarjev. Kakor znano, plačuje Holandska to blago že od konca preteklega mesca s 80 goldinarji. Ta najnovejši pojav pomeni veliko konkurenco češko-slovaškega blaga, ki išče sedaj še intenzivnejše izhoda na obrežjih spodnjega izliva Donave, posebno pa v Jugoslaviji in Madžarski. To znižanje cen ne pomeni za naše blago nič kaj dobrega.

g Vprašanje Skodovih tovarn. Kakor javlja neki plzenski list, se Skodove tovarne ne bodo zaprle, ker je sedaj naročila čechoslovaška vojaška uprava raznih predmetov v znesku 80 milijonov kron. V bodoči parlamentarni seji se bo podelo tem tovarnam še nadaljne kredite, tako da obrat ne bo prenehal.

g Potrdila o carine prostem uvozu. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek za industrijo in obrt v Beogradu je izdalo dne 6. aprila 1921 pod številko 1254 odlok, glasom katerega je edinole ono pristojno za izdajanje potrdil, da se gotove vrste predmetov ne izdelujejo v naši državi ali pa v nezadostni količini. Le taka potrdila morajo vpoštevati carinarnice pri oproščanju carine. Interesenti se opozarjajo, da se v bodoče že vnaprej obrnejo na ministrstvo trgovine in industrije, oddelek za industrijo in obrt v Beogradu z navedbo vseh predmetov, ki jih bodo v kratkem času importirali. Prošnjo je kolektivati z 2 dinarjema in priložiti za vsako zaproseno potrdilo kolek za 5 dinarjev. Vse predmetne prošnje se rešujejo kot nujno še isti dan, ko jih prejme ministrstvo, in izdana potrdila veljajo za daljšo dobo.

g Izplačilo za nemško uvozno blago. Odredba o izplačilu blaga, ki se uvaža iz Nemčije v našo državo, se glasi: Člen 1. Uvoznik iz Nemčije mora položiti pri carinskih oblastih 50 odstotkov vrednosti blaga, katerega se namerava uvoziti. Potrdilo carinske oblasti oprošča uvoznika od dolžnosti napram nemškemu prodajalcu. Člen 2. V členu 1. odrejeni ukrepi se bodo uporabljali za vse blago, katero se fabricira ali izdeluje v Nemčiji in ki vsebujejo nad 50 odstotkov nemškega materiala ali dela. Člen 3. Finančno ministrstvo se poplašča, da ukine te ukrepe v interesu trgovine, ako bi bilo to potrebno. Člen 4. Finančnemu ministrstvu se nalaga, da odredi vse potrebno za izvedbo te odredbe. Člen 5. Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave v uradnem listu. — Po teh določbah ima finančni minister možnost, da varuje interese naše trgovine. Izjeme se bodo vršile takrat, ako se bo šlo za tako blago, katero se drugod ne dobi, n. pr. deli strojev in drugih specialnih predmetov, ki so naši industriji neobhodno potrebni.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 15. t. m. se je pripeljalo 146 ščetinarjev in 1 koza. Cene so bile: Za plemenite svinje kg žive teže K 28—30. Za polpitane svinje za zakol žive teže K 25—26. Mladi praseta 6—8 tednov stari komad K 100—400. Jesenski praseta komad K 500—900. — Kupčija je bila živahna.

g Podražanje nemške cinkove pločevine. Kakor poročajo iz Berlina, se je podražila cena cinkove pločevine v porenskih skladiščih za 10 mark pri 100 kg.

g Angleško-jugoslovanska trgovska zbornica. Javlja se iz Londona, da se je sklenilo o priliki bivanja dr. Kulkovca v Angliji ustanoviti angleško-jugoslovensko banko v svrhu dviga naše trgovine.

g Budgetna debata. Vključ naprom finančnega ministra se budgetna debata za leto 1921—22 ne bo končala pred 10. do 15. majem, ker se je doslej sprejelo v pogajanjih, trajajočih mesec dni, le v budgete. Razen budgeta prometnega ministrstva se je sprejelo v dnevni red še budget poučnega ministrstva, kar predvideva 235,500,000 dinarjev. V prejšnjem letu je znašal za Srbijo in Črnogoro 66,808,852 D. in za druge pokrajine 368,749,707 kron.)

g Razdelitve vagonov. Komisija, postavljena po pošlaniški konferenci za razdelitev vagonov bivše monarhije, je pričela s 1. aprilom z razdeljevanjem. Med posamezne narodnostne države bo razdeljenih 50,000 voz, katerih lastnina je bila do sedaj sporna. Od tega dobe baje tudi Nemci precejšnjo množino.

g Prodaja sladkorja. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica sporoča, da je v državni sladkorni tvornici Telmonostor takoj na prodaj pet vagonov

sladkorja. Interesenti naj stavijo svoje pogoje.

g Prost uvoz mineralnih olj. Trgovsko ministrstvo je osvobodilo uvoz mineralnih olj. Vsaka tvrdka, ki je protokolirana in plačuje redno davke, ga lahko uvaža v vsaki količini.

g Kriza na naših tekstilnih trgih. Dvig italijanske lire od 5.30 na 7.35 je dovedel na našem tekstilnem trgu do krize. Naši trgi se zelo oskrbujejo s italijanskim blagom ter so se zaključile s velikimi italijanskimi podjetji velike nabavne pogodbe, ko je bila italijanska lira še cenejša. Radi prevzeta in izplačila pa nastajajo sedaj težkoc. To je tudi vzrok, zakaj se naše trgovstvo tako brani prevzema. Ako bo do dvig lire vplival na tukajšnje cene, se še ne da določiti.

g Madžarsko posojilo na Francoskem. V budimpeštanskih finančnih krogih se širijo vesti o pogajanjih madžarske finančne uprave s Francijo radi nabave večjega posojila.

g Svoboden izvoz konjev. Ministrski svet je dovolil izvoz konjev iz Slavonije na Grško.

g Prenovdan uvoz svežega mesa in svinj v Švico. Kompetentne švicarske veterinarne oblasti so zabranile uvoz svežega mesa in svinj za mesec april tega leta.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Docent dr. MATKO ordinira do sobote dne 23. aprila dopoldne.

Mala oznanila.

Stenografina strojeписка se išče. Natančne ponudbe pod »Odvetnik« na upravo »Tabora«. 523 3—3

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

Soba nemeblirana ali meblirana, v bližini kolodvora, v Kolodvorski, Aleksandrovi, ali Meljski cesti, prilično, tudi na dvorišču ali v I. nadstropju, s posebnim vhodom se proti dobremu plačilu išče za 1. maj. Ponudbe pod »Zasluzek« na upravnistvo. 542 3—2

Glasovir in pisalna miza se proda. Meljska cesta št. 13. 533 2—2

Gostilničarji
V »Križevem dvoru« je napredaj mnogovrstni gostilničarski inventar kakor emara za led, kredence, lepa točilna miza, 2 orkestronska kuhinjska posoda, kavarzari, plinov žedilnik itd.

Pristopajte
k
Jugoslov. Matici!

Veletrgovina

Gaspari & Faninger

Maribor Drobnina, pletenina, galanterija

Aleksandrova c. 48. ☎ ☎ Samo na debelo! ☎ ☎

Širite povsod naš list!

KNJIGOVEZNIČARJE

MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU, OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA. JOKA DELA. IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obrestuje vloge najugodnejše. Daje vsakovrstne kredite. Izvršuje najkulantnejše vse bančne transakcije.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVLJE, PTUJ, BREZICE.

Delniška glavnica in rezerve 95,000.000.—

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij »Tabor«. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.